

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่*

MODEL OF TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT IN THE TEACHER IN 21st CENTURY THE SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA TRANG KRABI

สุมาลี หลีจิ*, ประกอบ ใจมัน, นพรัตน์ ชัยเรือง

Sumalee Lichi*, Prakob Jaiman, Nopparat Chairueng

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: 637701011@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และ 3) ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 24 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความต้องการจำเป็น (PNI modified) ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบัน กลุ่มสมรรถนะหลัก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.81$) กลุ่มสมรรถนะประจำสายงาน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$, $SD = 0.58$) กลุ่มสมรรถนะส่วนบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, $SD = 0.59$) สภาพที่พึงประสงค์ กลุ่มสมรรถนะหลัก ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.57$) กลุ่มสมรรถนะประจำสายงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.52$) กลุ่มสมรรถนะส่วนบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.49$) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา พบว่า กลุ่มสมรรถนะหลัก ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.81 กลุ่มสมรรถนะประจำสายงาน ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.75 กลุ่มสมรรถนะส่วนบุคคล ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.58 2) ผลการพัฒนารูปแบบ มี 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 2.1) หลักการและแนวคิด 2.2) วัตถุประสงค์ 2.3) กระบวนการพัฒนา 2.4) ผลลัพธ์ และ 2.5) แนวการประเมินรูปแบบ และ 3) ผลการตรวจสอบรูปแบบ ภาพรวม มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, สมรรถนะครู, การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21

Abstract

This research aimed to study the current 1) Study the current desirable conditions and the desired conditions of teacher competency development in the 21st century 2) Developing a model for developing teacher competence in the 21st century and 3) Examining the model for developing teacher competence in the 21st century by mixed methods research, collecting quantitative data 327 people involved which were Stratified Random Sampling. Qualitative data were collected from 24 experts, and academics. Research tools include questionnaires, interviews, expert-based seminars. Quantitative data were analyzed using percentages, means, and standard deviations and Modified Priority Need Index ($PNI_{modified}$) and Qualitative data analysis by content analysis, The research results concluded that: 1) Overall current condition is at a high level core competence group ($\bar{X}$ = 3.96 SD = 0.81) competence in the line of work group, ($\bar{X}$ = 2.83, SD = 0.58) personal competence group. ($\bar{X}$ = 3.44, SD = 0.59) desirable conditions core competence group ($\bar{X}$ = 4.66 SD=0.57) competence in the line of work group, ($\bar{X}$ = 4.54, SD = 0.52) personal competence group ($\bar{X}$ = 4.57, SD = 0.49) The desired conditions are at the highest level. core competence group 0.81 competence in the line of work group 0.75 personal competence group 0.58 2) Development of a model for developing teacher competence in the 21st century in educational institutions under the Trang-Krabi Secondary Educational Service Area Office consists of 5 components: 1) principles and concepts, 2) objectives, 3) development processes, 4) outcomes, and 5) model evaluation guidelines. and 3) The results of the overall examination of the model it was found that the correctness, appropriateness, feasibility, and usefulness were at the highest level.

Keywords: Model Development, Teacher Competence, Development Model Teacher Competence in the 21st Century

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาคุณภาพครู (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) สำนักงานวิจัยและพัฒนาการศึกษา รายงานผลการประชุมสมัชชาใหญ่ องค์การสหประชาชาติ โดยมีวาระร่วมกัน กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals-SDGs) ในอีก 15 ปีข้างหน้า จนถึงปี ค.ศ. 2030 ซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญของ การพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกที่เกี่ยวกับการศึกษาประการหนึ่ง คือ “การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างเท่าเทียม ทัวถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน” ซึ่งได้ กำหนดกรอบและ ทิศทางการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จของเป้าหมายด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของโลก เกี่ยวกับการเพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพได้มาตรฐานระดับชาติ ให้เพียงพอต่อความต้องการทางการศึกษาที่จะเพิ่มขึ้น เมื่อการกำหนดเป้าหมายขององค์การสหประชาชาติ มีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้ว การพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยจึงต้องวิวัฒน์เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานวิจัยและพัฒนา

การศึกษา, 2559) การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 สิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายของคนในศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนจึงต้องพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 (อดุลย์ วังศรีคุณ, 2557)

อย่างไรก็ตามสภาพความเป็นจริงกลับไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติหรือนโยบายดังกล่าว เห็นได้จากผลการสำรวจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่เน้นการบรรยายและยังใช้สื่อวัตกรรมการสอนน้อย ใช้การสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ไม่นิยมการใช้สื่อการเรียนการสอนหรือนวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ไม่หลากหลาย มักนิยมที่จะใช้สื่อการเรียนการสอนที่สำเร็จรูปมากเกินไป ไม่ใช้สื่อการสอนอื่น ๆ ประกอบ รวมถึงครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความรู้และทักษะในการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากไม่ได้รับการฝึกและสนับสนุนเท่าที่ควร และขาดความรู้ในเรื่องของการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ซึ่งปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการสอนของครูผู้สอนได้อย่างชัดเจนว่าจะมีแนวโน้มที่จะมีศักยภาพลดลงเรื่อย ๆ สวนทางกับความหลากหลายและแปลกใหม่ของเทคโนโลยีและไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ มีหน้าที่ดูแลสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ได้มีการวิเคราะห์สถานภาพจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ด้านจุดอ่อนของบุคลากรครูส่วนใหญ่ปัญหาที่พบ ปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 35.06 ของครูขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 15.25 ครูไม่สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมในการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล และร้อยละ 30.22 ครูขาดการส่งเสริมให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่, 2563) ปีการศึกษา 2563 ร้อยละ 38.15 ของครูขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 17.32 ครูไม่สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมในการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล และร้อยละ 32.54 ครูขาดการส่งเสริมให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่, 2564)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ถ้าไม่เร่งดำเนินการจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนได้ในอนาคต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของครู เพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ต่อไป

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ แนวคิดการพัฒนารูปแบบ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แนวคิดการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยแนวทางในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 2) การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และ 3) การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังเคราะห์ข้อมูลเป็นองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา 4) ผลลัพธ์ 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ

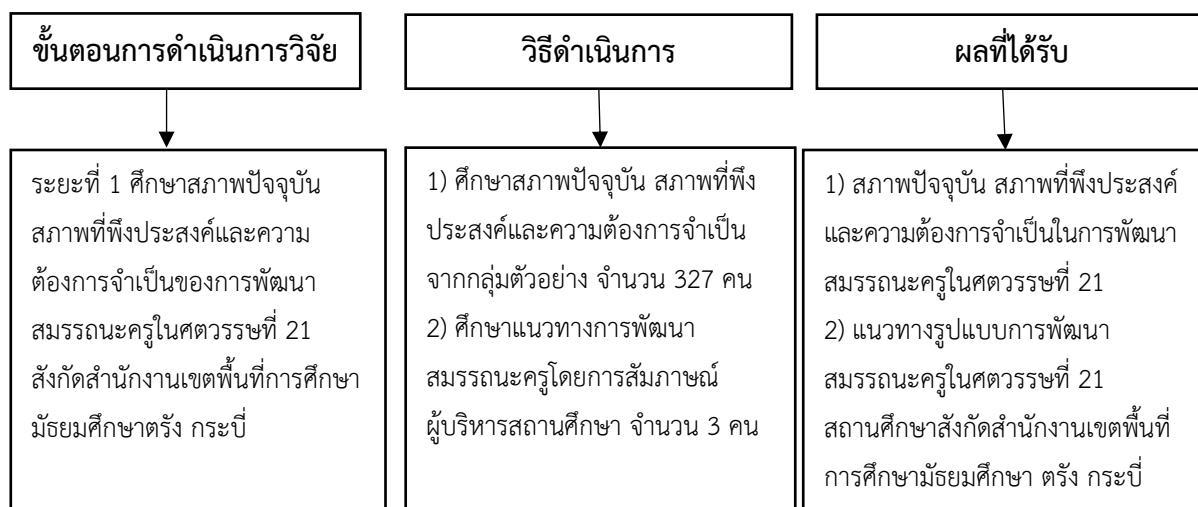
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระจบ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระจบ
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระจบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระจบ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระจบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระจบ

จากภาพที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระจบ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

- 1) สอบถามครูที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์

ความต้องการจำเป็น โดยใช้วิธี Modified Priority Need Index (PNI_{modified}) เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริง (D) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม หาคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถาม ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับจากการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.87 เก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลตอนที่ 2 โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตอนที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารและอดีตผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานบุคคล โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสร้างและกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ นำร่างแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข เก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยประสานและนัดวันเวลาเพื่อสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตวัน กระบี่ ดังภาพที่ 2

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตวัน กระบี่	1) นำข้อมูลองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในระยะที่ 1 มากร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 2) นำร่างรูปแบบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อยืนยันความถูกต้องและความเหมาะสมเชิงทฤษฎี	ร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระบี่
--	---	--

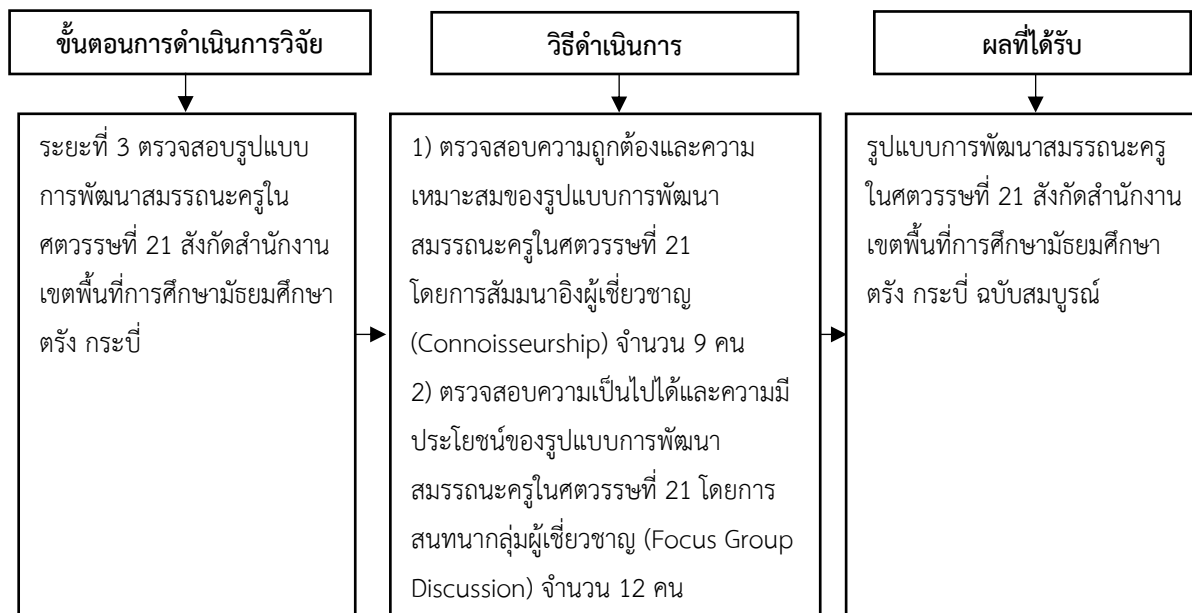
ภาพที่ 2 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระบี่

จากภาพที่ 2 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้ 1) ยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยนำข้อมูลผลการวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในระยะที่ 1 มากร่างรูปแบบ และ 2) นำร่างรูปแบบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อยืนยันความถูกต้องและความเหมาะสมเชิงทฤษฎีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2 คน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ

จากภาพที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้ 1) ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์ เกี่ยวข้องกับการบริหาร การศึกษา และการบริหารโรงเรียน ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในสถานศึกษา ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบบันทึกประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) การสร้างและหา คุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสร้างและกำหนดประเด็นการพิจารณาในการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำร่างแบบบันทึกประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่สร้างเสร็จให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยประสาน กำหนดวัน เวลา การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) ตรวจสอบความเป็นไปได้และความประโยชน์ขอ รูปแบบโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง แบ่งตาม ขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสร้างและกำหนดประเด็น การพิจารณาในการสนทนากลุ่ม จากนั้นนำร่างแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่สร้างเสร็จให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยประสาน กำหนดวัน เวลา การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ะบปี มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ะบปี ดังตารางที่ 1 - 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI) ของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี กลุ่มสมรรถนะหลัก ในภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
		$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล		
1	สมรรถนะการทำงานเป็นทีม	3.96	0.69	มาก	4.65	0.59	มากที่สุด	0.42	3
2	สมรรถนะการพัฒนาตนเอง	4.00	0.88	มาก	4.68	0.58	มากที่สุด	0.48	1
3	สมรรถนะจรรยาบรรณ ทางวิชาชีพและจริยธรรม	3.92	0.78	มาก	4.67	0.55	มากที่สุด	0.44	2
รวม		3.96	0.81	มาก	4.66	0.57	มากที่สุด	0.81	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$ SD = 0.81) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$ SD = 0.57) ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI_{modified}) มีค่าเท่ากับ 0.81

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI) ของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี กลุ่มสมรรถนะประจำสายงาน ในภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
		$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล		
1	การจัดการเรียนรู้	2.24	0.62	น้อย	4.53	0.54	มากที่สุด	1.08	1
2	การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียน	2.63	0.52	ปานกลาง	4.66	0.43	มากที่สุด	0.73	3
3	การบริหารจัดการชั้นเรียน	2.64	0.56	ปานกลาง	4.53	0.53	มากที่สุด	0.98	2
4	ภาวะผู้นำครู	3.47	0.59	มาก	4.47	0.54	มากที่สุด	0.29	5
5	การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	3.17	0.60	มาก	4.53	0.54	มากที่สุด	0.69	4
รวม		2.83	0.58	ปานกลาง	4.54	0.52	มากที่สุด	0.75	-

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$, SD = 0.58) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, SD = 0.52) ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI_{modified}) มีค่าเท่ากับ 0.75

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI) ของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ทั่วประเทศ กลุ่มสมรรถนะส่วน บุคคล ในภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
		$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล		
1	ความฉลาดทางอารมณ์	2.68	0.58	ปานกลาง	4.53	0.53	มากที่สุด	0.98	1
2	ความฉลาดทางสังคม	4.19	0.54	มาก	4.66	0.43	มากที่สุด	0.73	2
3	การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	2.95	0.57	ปานกลาง	4.53	0.51	มากที่สุด	0.51	4
4	สื่อและเทคโนโลยี	3.54	0.62	มาก	4.58	0.46	มากที่สุด	0.64	3
5	การคิดแบบมีวิจารณญาณและคิดแก้ปัญหา	3.44	0.64	ปานกลาง	4.52	0.54	มากที่สุด	0.33	7
6	การคิดสร้างสรรค์	3.37	0.55	ปานกลาง	4.57	0.51	มากที่สุด	0.46	5
7	ความรู้	3.90	0.66	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด	0.42	6
รวม		3.44	0.59	ปานกลาง	4.57	0.49	มากที่สุด	0.58	-

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, SD = 0.59) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, SD = 0.49) ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI_{modified}) มีค่าเท่ากับ 0.58

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ทั่วประเทศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา 4) ผลลัพธ์ และ 5) แนวประเมินรูปแบบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการและแนวคิด ใช้แนวคิดการพัฒนารูปแบบ แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ แนวคิดการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ทั่วประเทศ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนา มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การประเมินความต้องการจำเป็น 2) การกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนา 3) วิธีการพัฒนา 4) แนวทางการดำเนินการพัฒนา และ 5) การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ องค์ประกอบที่ 4 ผลลัพธ์ มีผลลัพธ์ที่เกิดสมรรถนะครู 3 สมรรถนะใหญ่ 15 สมรรถนะย่อย ดังนี้ 1) สมรรถนะหลัก ได้แก่ 1.1) การทำงานเป็นทีม 1.2) การพัฒนาตนเอง 1.3) จรรยาบรรณทางวิชาชีพและจริยธรรม 2) สมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ 2.1) การจัดการเรียนรู้ 2.2) การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียน 2.3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 2.4) ภาวะผู้นำครู และ 2.5) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ 3) สมรรถนะส่วนบุคคล ได้แก่ 3.1) ความฉลาดทางอารมณ์ 3.2) ความฉลาดทางสังคม 3.3) การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 3.4) สื่อและเทคโนโลยี 3.5) การคิดแบบมีวิจารณญาณและคิดแก้ปัญหา 3.6) การคิดสร้างสรรค์ และ 3.7) ความรู้ องค์ประกอบที่ 5 การประเมินรูปแบบ ประกอบด้วย การประเมินด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

3. ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตม. ระเบียบ มีผลการประเมินความถูกต้องและมีความเหมาะสมความในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ และผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตม. ระเบียบ อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตม. ระเบียบ พบว่า

1.1 กลุ่มสมรรถนะหลัก สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะครู ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI Modified) ด้านสมรรถนะหลัก พบว่า ด้านสมรรถนะการพัฒนาตนเอง มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสังคมโลกเปลี่ยนไปผู้เรียนได้เรียนรู้จากโรงเรียนเพียงแห่งเดียวไม่พอ แต่สามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่เป็นสังคมรอบตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอินเทอร์เน็ต บทบาทของครู ไทยในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย นอกจากนี้ครูยังต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เราต้องพัฒนาทักษะจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของตนเอง สอดคล้องกับ พนมมกร มีราคา ศึกษาเรื่อง ครูต้องมีลักษณะอย่างไรในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษา พบว่า ครูเพื่อศิษย์ ต้องเปลี่ยนจุดสนใจหรือจุดเน้นจากการสอนไปเป็นเน้นที่การเรียนรู้ (ทั้งของศิษย์ และของตนเอง) ต้องเรียนรู้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนจัดให้แก่ศิษย์ด้วย ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจาก “ครูสอน” ไปเป็น “ครูฝึก” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้” (Learning Facilitator) (พนมมกร มีราคา, 2560)

1.2 กลุ่มสมรรถนะประจำสายงาน สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะครู ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI Modified) ด้านสมรรถนะประจำสายงาน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเป็นกลุ่มสมรรถนะทางวิชาชีพครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นสมรรถนะที่สำคัญของการประกอบวิชาชีพครู ครูต้องพัฒนาการสร้างการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ทั้งวิธีการสอน กระบวนการจัดกิจกรรม ตลอดจนการประเมินผล และพัฒนาการจัดการเรียนรู้สมบูรณ์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Saavedra, A. R. & Darleen, V. O. โดยระบุสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญ คือ การพัฒนานักเรียนให้มีทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งทักษะด้านการคิด การนำความรู้ไปใช้ การทำงานเป็นทีม ดังนั้น จึงเป็นสมรรถนะที่ครูต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองให้สามารถจัดการเรียนรู้ (Saavedra, A. R. & Darleen, V. O., 2012) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Linda, D. H. สมรรถนะครูประกอบด้วย การรู้เป้าหมายการสอน วิธีการสอน ตลอดจนการประเมินผลการศึกษา (Linda, D. H., 2006)

1.3 กลุ่มสมรรถนะส่วนบุคคล สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะครู ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

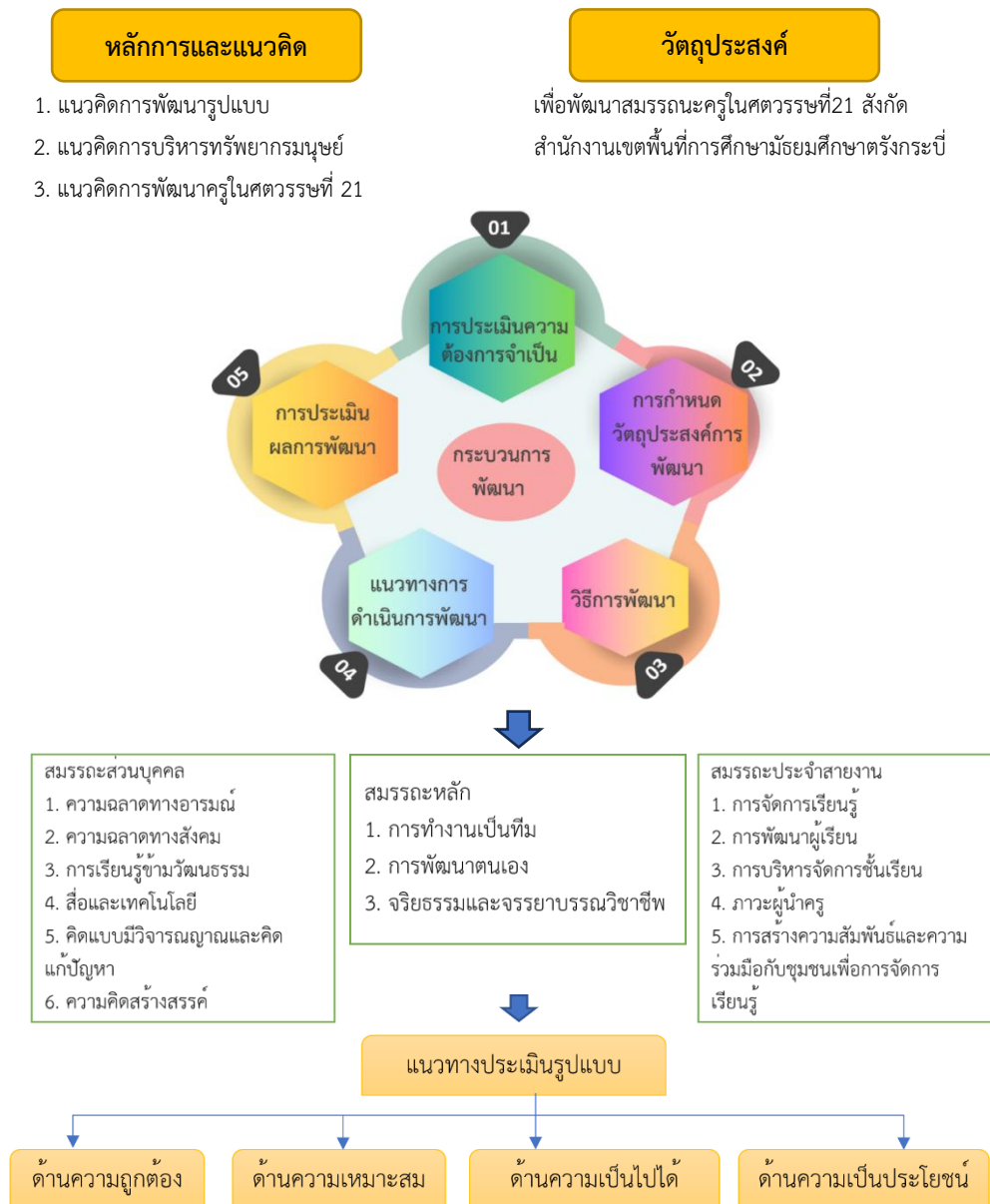
(PNI Modified) ด้านสมรรถนะส่วนบุคคล พบว่า ด้านความฉลาดทางอารมณ์ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเป็นกลุ่มสมรรถนะเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของครูให้มีความพร้อมในการเป็นครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความจำเป็นในการพัฒนา ซึ่งคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นหน่วยงานหลัก ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการพัฒนาครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกลุ่มสมรรถนะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุดในกลุ่มสมรรถนะส่วนบุคคล เนื่องจากเป็นสมรรถนะสำคัญที่ครูต้องพัฒนาเพื่อให้เกิดมุมมองเชิงบวกต่อตนเองและสามารถทำความเข้าใจความรู้สึกของตนเอง ซึ่งสำคัญต่อการทำงานเป็นทีม 2) สมรรถนะด้านความฉลาดทางสังคม (Social Intelligence) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอยู่ในระดับมากซึ่งเป็นสมรรถนะที่จะส่งเสริมกับสมรรถนะการทำงานเป็นทีม ซึ่งครูควรพัฒนาเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่ายมากขึ้น สอดคล้องกับกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช อธิบายลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดแบบมีวิจารณญาณซึ่งเป็นทักษะที่ครูพัฒนาตนเองตลอดเวลา (วิจารณ์ พานิช, 2555)

2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง กระบี่ จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูจากผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถนำมากำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา 4) ผลลัพธ์ และ 5) แนวประเมินรูปแบบ เมื่อพิจารณารายละเอียดขององค์ประกอบที่ 3 คือ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ 3 สมรรถนะใหญ่ 15 สมรรถนะย่อย ดังนี้ 1) สมรรถนะหลัก ได้แก่ 1.1) การทำงานเป็นทีม 1.2) การพัฒนาตนเอง 1.3) จรรยาบรรณทางวิชาชีพและจริยธรรม 2) สมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ 2.1) การจัดการเรียนรู้ 2.2) การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียน 2.3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 2.4) ภาวะผู้นำครู และ 2.5) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ 3) สมรรถนะส่วนบุคคล ได้แก่ 3.1) ความฉลาดทางอารมณ์ 3.2) ความฉลาดทางสังคม 3.3) การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 3.4) สื่อและเทคโนโลยี 3.5) การคิดแบบมีวิจารณญาณและคิดแก้ปัญหา 3.6) การคิดสร้างสรรค์ และ 3.7) ความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ของจังหวัดร้อยเอ็ด ได้สร้างรูปแบบจากการศึกษาครั้งนี้ 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบงานและกลไก 4) แนวทางการประเมิน และ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด, 2563) และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะข้าราชการพลเรือน ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ การประเมินรูปแบบ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2553)

3. ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง กระบี่ มีผลการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมความในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ผ่านการตรวจสอบพิจารณาความ

ถูกต้องเชิงทฤษฎีจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณซึ่งเป็นที่มีความรู้และประสบการณ์หลากหลายกลุ่ม และผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับ ธนกฤต อึ้งน้อย ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิด โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่าการนำรูปแบบไปใช้ มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (ธนกฤต อึ้งน้อย, 2563) และสอดคล้องกับ สุพจน์ย์ พัดจาด ศึกษาแบบการบริหารงานเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูใหม่ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล ผลการศึกษาพบว่าการนำรูปแบบไปใช้ มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (สุพจน์ย์ พัดจาด, 2554)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 4 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรังกระบี่

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง ระเบียบ มีข้อสรุป ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า กลุ่มสมรรถนะหลัก สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะครู ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการพัฒนา (PNI Modified) ด้านสมรรถนะหลัก พบว่า ด้านสมรรถนะการพัฒนาตนเอง มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด กลุ่มสมรรถนะประจำสายงาน สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะครู ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการพัฒนา (PNI Modified) ด้านสมรรถนะประจำสายงาน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด กลุ่มสมรรถนะส่วนบุคคล สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะครู ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการพัฒนา (PNI Modified) ด้านสมรรถนะส่วนบุคคล พบว่า ด้านความฉลาดทางอารมณ์ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง ระเบียบ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 2.1) หลักการและแนวคิด 2.2) วัตถุประสงค์ 2.3) กระบวนการพัฒนา 2.4) ผลลัพธ์ และ 2.5) แนวประเมินรูปแบบ และ 3) ผลการตรวจสอบรูปแบบ พบว่า มีความถูกต้องเหมาะสมสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาครูโดยกำหนดบทบาทของตนเองให้ชัดเจน ต้องร่วมกำหนดนโยบาย กำหนดบทบาทและภารกิจของบุคลากร และวางระบบการขับเคลื่อนรูปแบบบทบาทในการนิเทศเสริมแรง ติดตามผลการดำเนินงาน ให้ข้อเสนอแนะ หรือร่วมเรียนรู้ในกระบวนการ PLC เป็นต้น และ 2) ครู เป็นผู้ถูกพัฒนาต้องเปิดใจที่จะเรียนรู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้จากผู้มี ประสบการณ์ เรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และมุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการศึกษาวิจัยสมรรถนะของครูและรูปแบบ/วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูในสังกัดอื่น เช่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นต้น และ 2) ควรมีการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะของครู 3) ควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของครู

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชนกฤต อึ้งน้อย. (2563). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พนมนคร มีราคา. (2560). ครูต้องมีลักษณะอย่างไรในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 10(2), 22-27.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่. (2563). รายงานประจำปีการศึกษา 2563 งานสารสนเทศ. ต่ง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่.
- _____. (2564). รายงานประจำปีการศึกษา 2564 งานสารสนเทศ. ต่ง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). การพัฒนาครูทั้งระบบและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2559). ทิศทางและโจทย์วิจัยของการศึกษาไทยเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด. (2563). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อยกผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดั้งพื้นฐาน (O-NET) ของจังหวัดร้อยเอ็ด. ร้อยเอ็ด: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด.
- สุพจน์ย์ พัดจาด. (2554). รูปแบบการบริหารงานเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูใหม่ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อดุลย์ วังศรีคุณ. (2557). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 8(1), 1-17.
- Linda, D. H. (2006). Constructing 21st century teacher education. *Journal of Teacher Education*, 57(10), 1-15.
- Saavedra, A. R. & Darleen, V. O. (2012). Learning 21st century skills Requires 21st century teaching. *Phi Delta Kappan*, Sage Journals, 94(2), 8-11.